

Ministerstwo Infrastruktury

Podsekretarz stanu
Przemysław Koperski

Znak pisma: DGW-8.054.3.2024
Warszawa, 07 listopada 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 4846 Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Adama Andruszkiewicza, z dnia 25 września 2024 r., w sprawie ochrony mieszkańców Białegostoku i gm. Wasilków przed drastycznymi podwyżkami opłat za wodę, poniżej przedstawiam stosowne informacje.

Ad. 1. Czy Ministerstwo Infrastruktury planuje wprowadzenie specjalnej tarczy osłonowej dla Mieszkańców Białegostoku, która zrekompensuje i ochroni mieszkańców przed tak znaczącymi podwyżkami opłat za wodę?

Stosownie do art. 70w ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356), część rozwojowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2024 wynosi 3 231 000 tys. zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, kwota ta podlega podziałowi na części przysługujące gminom, powiatom i województwom – proporcjonalnie do wysokości udziału kwoty dochodów planowanych na rok 2024 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych gmin, powiatów i województw w łącznej kwocie dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z tego tytułu. Do obliczeń przyjmuje się planowane na rok 2024 dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, ustalone z uwzględnieniem korekty dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na budżetowy przez zwiększenie albo zmniejszenie planowanych dochodów z tego tytułu o równowartość różnicy między kwotą prognozowaną a wykonaną (art. 9c ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego). W 2021 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały jako uzupełnienie subwencji ogólnej (środki z budżetu państwa) dodatkowo 4 mld zł na wsparcie inwestycji wodno-kanalizacyjnych, w tym 1 mld zł z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę i 3 mld zł z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji. Podział środków na poszczególne gminy oparty jest na obiektywnym ustawowym algorytmie.

Podstawę do wyliczenia środków na poszczególne gminy stanowiły dane Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2019, według stanu na dzień 31 października 2021 r. Nowelizacja ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia finansowego gminnych inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych, dokonana ustawą z 15 września 2022 r. w zakresie wsparcia finansowego gminnych inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych: wydłuża do końca 2025 roku termin realizacji obowiązku przeznaczenia przez gminę na inwestycje wydatków nie mniejszych niż równowartość otrzymanych środków z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji wodno-kanalizacyjnych, umożliwia przesuwanie środków na inwestycje w obszarze wodociągów i zaopatrzenia w wodę w miejsce wydatków na kanalizację (bądź odwrotnie). Do 2025 r. zostanie wydłużona m. in. możliwość równoważenia wydatków bieżących wolnymi środkami, czyli nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostek samorządu terytorialnego z lat ubiegłych. Na kanwie obowiązujących regulacji prawnych, zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy z ustawy z.z.w.i.o.ś., przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne mogą otrzymywać wsparcie od gmin w formie dopłaty do taryf „rada gminy może podjąć uchwałę o dopłacie dla jednej, wybranych lub wszystkich taryfowych grup odbiorców usług. Dopłatę gmina przekazuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu”. Uchwalenie dopłat może stanowić pokrycie wzrostu cen i stawek opłat za dostarczaną wodę i odprowadzane ścieki, tak że dla odbiorcy pozostaną one na dotychczasowym poziomie.

Ad. 2. Ile samorządów uzyskało w roku 2024 r. zgodę „Wód Polskich” na podwyżkę opłat za wodę i odprowadzanie ścieków? O ile więcej łącznie Polacy wydadzą w 2024 roku na te opłaty w stosunku do sytuacji, w której Wody Polskie nie udzieliłyby zgody na podwyżki tych opłat? Proszę o przedstawienie tych wyliczeń oddzielnie dla Województwa Podlaskiego oraz oddzielnie dla Białegostoku?

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie od 1 stycznia 2018 roku jest głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną. PGW Wody Polskie działają na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089, 1473), oraz statutu nadanego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 grudnia 2017 r. (Dz. U. 2017 poz. 2506). PGW Wody Polskie są także państwową osobą prawną (art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 858, 1089.)). PGW Wody Polskie publikują co miesiąc aktualne komunikaty taryfowe na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, komunikaty zawierające m.in. dane dotyczące ilości decyzji orzekających o zatwierdzeniu taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Aktualny komunikat taryfowy dla okresu 8 miesięcy 2024 r. znajduje się pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/wody-polskie/komunikat-taryfowy--i-polrocze-2024>. W odniesieniu do województwa podlaskiego średni wzrost cen za wodę i ścieki w 2024 r. wyniósł 36,69%. Na terenie Miasta Białystok cena wody wzrosła o 35,44%, a cena ścieków o 60,71%.

Ad. 3. Z jakiego powodu dopuszczają Państwo do tak drastycznych podwyżek cen wody dla Mieszkańców, skoro w poprzednich latach możliwe było zrekompensowanie bądź zablokowanie tego typu podwyżek?

Zasady dostarczania wody, rozliczeń oraz ochrony interesów odbiorców usług reguluje ustawa z.z.w.i.o.ś. która stanowi, że dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym, a odbiorcą usług (art. 6 ustawy z.z.w.i.o.ś.). Zgodnie z ustawą, umowa określa warunki wzajemnych rozliczeń oraz prawa i obowiązki stron umowy. Rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków są prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzanych ścieków. Taryfy są zatwierdzane przez niezależnego regulatora, którym jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW Wody Polskie, a organem drugiej instancji w tych postępowaniach jest prezes PGW Wody Polskie. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje taryfę w oparciu o realnie ponoszone koszty oraz wytyczne z rozporządzenia w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków z dnia 27 lutego 2018 r. (poz. 1074). W myśl art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, dalej ustawa z.z.w.i.o.ś. (Dz. U. z 2024 r. poz. 757) zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy. Zgodnie z powszechną opinią i orzecznictwem zadanie to pozostaje w gestii gminy nawet w przypadku powierzenia realizacji tych zadań przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu. Zgodnie z ustawą z.z.w.i.o.ś. rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody, określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług. W związku z powyższym należy stwierdzić, że sposób realizacji zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków pozostaje w kompetencji gminy. Nadmierna regulacja tej kwestii w przepisach prawa i sztuczne, centralne zarządzanie mogłoby spowodować niedoinwestowanie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, co może prowadzić do spadku jakości świadczonych przez nie usług. W dalszej perspektywie nadmierna regulacja może przyczynić się do problemów finansowych przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, a w konsekwencji nawet upadku czy bankructw i przejęcia rynku usług wodociągowo-kanalizacyjnych przez sektor prywatny lub obcy kapitał. W związku z tym należy zostawić pewną swobodę gminom w zakresie realizacji zadania zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Ustawa z.z.w.i.o.ś. reguluje kwestie taryf stanowiąc, że taryfy zatwierdza niezależny regulator, którym jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej PGW Wód Polskich. Ustawa nie nadaje uprawnień w zakresie taryf Ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej. W związku z tym Minister Infrastruktury nie ma uprawnień do ingerencji w zatwierdzanie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków i nie jest stroną w sprawach dotyczących ustalania taryf.

Ad. 4. Proszę o informację ile wniosków o podwyżkę opłat za wodę i ścieki zostało złożonych do PGW Wody Polskie w poszczególnych latach od 2018 r. do 2024 r. Ile z tych wniosków zostało zaakceptowanych, a ile z nich zostało odrzuconych?

Na podstawie danych przekazanych przez PGW Wody Polskie w poniższej tabeli zamieszczono informację na temat liczby wniosków, które wpłynęły do poszczególnych organów regulacyjnych wraz z ilością wydanych decyzji zatwierdzających, bądź odmawiających zatwierdzenia taryfy.

Wyszczególnienie	Całkowita liczba wniosków, które wpłynęły do Dyrektorów RZGW	Ilość decyzji odmawiających zatwierdzenia taryfy	Ilość decyzji orzekających o zatwierdzeniu taryfy
Lata 2018-2020	4017	825	3264
Rok 2021	3275	1089	1837
Rok 2022	1300	659	489
Rok 2023	1295	475	720
Rok 2024 (do 30.08.2024)	1414	99	939
SUMA	11301	3147	7249

Suma decyzji pozytywnych i negatywnych nie jest sumą całkowitej liczby wniosków, gdyż przedsiębiorstwo stosownie do art. 24c ust. 3 ustawy z.z.w.i.o.ś mogło otrzymać decyzję odmawiającą zatwierdzenia taryfy. Zgodnie z tym przepisem jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy projektu taryfy dokonanej przez organ regulacyjny jest negatywny, organ regulacyjny odmawia, w drodze decyzji, zatwierdzenia taryfy oraz nakłada obowiązek w tej decyzji, w terminie w niej określonym, na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedłożenia poprawionego projektu taryfy. Po otrzymaniu takiej decyzji, przedsiębiorstwo zobligowane jest do poprawienia projektu taryfy i ponownego przedłożenia taryfy do zatwierdzenia. Inicjuje to kolejne postępowanie administracyjne, gdyż przed organem regulacyjnym stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Z uwagi na powyższe przedsiębiorstwo może nawet kilkakrotnie otrzymać decyzję odmawiającą zatwierdzenia taryfy. Dla okresu lat 2018 – 2020 prezentowane zostały dane sumaryczne, gdyż wtedy prowadzone statystyki miały charakter narastający. Wraz z nowym okresem taryfikacji tj. po upływie taryf trzyletnich zatwierdzonych w 2018 r. statystyki zostały uszczegółowione. Kwestie związane z zatwierdzaniem taryf uregulowane są w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, (Dz. U. z 2022 r. poz. 1074), na podstawie którego odbywa się również odpowiednia ocena wniosków taryfowych przez organ regulacyjny, tj. dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wody Polskie (art. 27a ustawa z.z.w.i.o.ś.).

Z wyrazami szacunku
Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu